

PESTRÝ PODZIM V LIBERECKÉ GALERII

TISKOVÁ ZPRÁVA | LIBEREC | 2. 9. 2022

Hned třemi výstavami zahajuje letošní podzimní sezónu Oblastní galerie Liberec. Na počátku září 2021 se otevírají dvě prezentace současného výtvarného umění, přinášející silnou ženskou výpověď o dnešním světě. O přínosu české architektury 70. let 20. století ve světovém kontextu pak vypovídá výstava, připravená pouze ve virtuálním prostoru.

Výtvarnice střední generace z takřka protilehlých koutů Evropy, Dorota Sadovská a Alannah Robins, představují v rámci projektu *Spiritualita* dvě odlišná pojetí duchovních aspektů v umění. Pokud slovenská tvůrkyně přichází s vnímáním spirituality skrze tělesnost, pak irsko-švédská výtvarnice citlivě vnímá a osobitým způsobem zhodnocuje přírodní struktury a jako součást výtvarných děl je staví je do nového a nezvyklého kontextu, v němž vyniká jejich svébytná estetická hodnota. Obě se setkaly zásluhou kurátorky Lenky Sýkorové a vystavovaná díla vytvořily přímo pro konkrétní prostor unikátní budovy libereckých Lázní.

Projekt *Intervence #28: Alma Lily Rayner / Návod na přežití* má výrazné mimoumělecké přesahy. Zrodil se v loňském roce v Ostravě v rámci Ceny Jindřicha Chalupického 2020 a je zaměřen na vytváření podpůrné platformy pro lidi se zkušeností s různými formami útlaku. Není to klasická jednorázová výstava, ale pokračování aktivity, která byla původně spojena s ostravskou galerií Plato a jistě bude pokračovat i v následujících letech. Původem izraelská umělkyně a aktivistka žijící v Praze propojuje výtvarné umění, mluvené slovo a digitální média, aby zprostředkovala účastníkům prožitky těch, kteří se ve většinové společnosti pro svou jinakost mohou cítit jako oběti. Kurátorkou, která připravila tento projekt, vznikající v široké kolektivní spolupráci, je Karina Kottová.

Pandemie Covid-19 přinesla praktickou zkušenost s některými inovacemi, například s novým uplatněním muzeí a galerií ve virtuálním prostoru. Toho nyní využívá OGL v rámci projektu *Ósaka 1970: Křížovatka československé a světové architektury*. Historik a teoretik architektury Ondřej Hojda v jeho rámci „rekonstruoval“ celosvětově nesmírně vlivnou světovou výstavu Expo Ósaka 1970 a československý podíl na ní. Forma *online* výstavy umožňuje oslovit široké publikum. V tomto případě je dvojnásob záslužná i proto, že ósackému pavilónu se v českém prostředí nedostalo zdaleka takového ohlasu, jakého se

dočkaly československé pavilóny na světových výstavách v Bruselu 1958 a Montrealu 1967. Pro formování moderního světa přitom mělo Expo Ósaka 1970 význam minimálně srovnatelný s předchozími světovými výstavami.

Pro letošní podzim dále galerie připravuje výpravně a tematicky náročnou výstavu *Obrazy zášti*, která vzniká ve spolupráci s Akademií věd České republiky a kontemplativní prezentaci děl libereckého rodáka Zdeňka Trse.

Podrobnosti k jednotlivým výstavám naleznete zde:

[Dorota Sadovská \(SK\) a Alannah Robins \(IRL\) | Oblastní galerie Liberec - Muzeum evropského umění \(ogl.cz\)](#)

Výstava potrvá do 2. 1. 2022

[Intervence #28: Alma Lily Rayner – Návod na přežití | Oblastní galerie Liberec - Muzeum evropského umění \(ogl.cz\)](#)

Výstava potrvá do 5. 12. 2021

[Expo Ósaka 1970 | on-line | Oblastní galerie Liberec - Muzeum evropského umění \(ogl.cz\)](#)

Výstavu naleznete na: <https://exhibition.indihu.cz/view/Osaka>

Kontakt pro média: Mgr. Dagmar Fialová | M: +420 724 412 271 | E: dagmar.fialova@ogl.cz

Tisková zpráva a presskit k výstavám je zveřejněn také na webu ogl.cz v sekci Novinky a média.

Přílohy:

SPIRITUALITA | DOROTA SADOVSKÁ (SK) A ALANNAH ROBINS (IRL)

KURÁTORKA: LENKA SÝKOROVÁ

3. 9. 2021 – 2. 1. 2022

Místo konání: Oblastní galerie Liberec, Galerie 1PP

Hledání transcendentálního vnímání světa je klíčovým momentem výstavy Spiritualita slovenské umělkyně Doroty Sadovské a irské umělkyně Alannah Robins. Dorota Sadovská v Liberci prezentuje spiritualitu z kontextu křesťanské ikonografie. V jejím díle spiritualita přímo vychází z tělesnosti, kdy lidské tělo není překážkou, ale zprostředkovatelem na cestě k spirituálnímu poznání. Kojící Madona či zobrazení svatých zde prezentují náboženskou rovinu spirituality z pozice světce – člověka. Intimita tělesnosti je prezentována ve své čistotě a zranitelnosti, ale o to více je čitelná a komunikativní i skrze jasnou barevnou škálu třech primárních barev: tmavě modré, jasně žluté a červené barvy. Oproti tomu Alannah Robins přistupuje ve své tvorbě k transcendentálnímu více s pokorou k přírodě. Pozoruje ji a vnímá. Současně ji fascinuje metamorfóza, jako jistý druh splynutí s přírodou či proměny, která je přírodě vlastní. Dílo M. Merleau-Pontyho je signifikantním momentem pro interpretaci prezentovaného díla Alannah, ve kterém nám otevírá různé horizonty bytí. Alannah Robins v Liberci rozvíjí sérii kreseb černých vran inspirovanými Ovidiovými proměnami, kdy transformace je vnímána jako určitý druh transcendence ticha či umlčení a černá jako symbol negativních zpráv. Asamblážové objekty jsou jistým odkazem na artefakty lidské činnosti a vyřezávané objekty pracující s pronikáním světla stínu nás vtahují do přírody s jasnými odkazy na hloubku krajiny M. Merleau-Pontyho.

3

Dorota Sadovská je etablovanou slovenskou umělkyní, která na uměleckou scénu vstoupila již v 90. letech minulého století jako solitér. Od té doby ráda nabourává klasické schéma závěsného obrazu a vstupuje s ním do prostoru a vytváří obrazové instalace. Současně pracuje s médii fotografie, videa a kresby. Její dílo by se dalo charakterizovat dvěma tematickými okruhy: tematizace tělesnosti a zájem o křesťanskou ikonografii. Dorota Sadovská je absolventkou VŠVU v Bratislavě a École Nationale des Beaux Arts ve francouzském Dijonu. Alannah Robins je irskou intermediální umělkyní, která vystudovala National College of Art and Design v Dublinu. Působí v Irsku a Švédsku. Zaměřuje se na svět mytologie, kdy se nechává pohltit svým okolím. Ve své tvorbě hojně využívá intuice a pozorování. Kurátorská koncepce vznikla s důrazem na médium kresby s přesahy do intermediální tvorby. Výstava uvádí dvě autorky v dialogu formou děl vytvořených přímo pro daný prostor.

INTERVENCE #28: ALMA LILY RAYNER | NÁVOD NA PŘEŽITÍ

KURÁTORKA: KARINA KOTTOVÁ

3.9. – 5. 12. 2021

Místo konání: Oblastní galerie Liberec, sál 1 NP

Projekt vzniká ve spolupráci s Jakubem Černým, Ladislavem Fabianem, Zuzanou Fialovou, Elenou Gorolovou, Anastázií Klemensovou, Martinem Novákem, Mirkou Slívovou, Radkem Šabackým, Tess, Andreou Tobolovou, Alexem Vonsíkem a dalšími.

Návod na přežití je dlouhodobý projekt, který se zaměřuje na téma podpůrné platformy pro lidi se zkušeností s různými formami útlaku. Vznikl v loňském roce v Ostravě v rámci Ceny Jindřicha Chalupického 2020. Alma Lily Rayner ve spolupráci s řadou ostravských aktivistek a aktivistů, zástupců minoritních skupin nebo neziskových organizací vytvořila prostor, kde se mohou potkat lidé s rozmanitými zkušenostmi, ale stejným zájmem: mít možnost v těžkých životních situacích najít podporu, ale také společně vytvářet alternativy stávající institucionální péče a pomáhat na základě vlastních zkušeností ostatním. Setkaly*si se zde přeživší sexuálního násilí, zástupkyně romských žen, lidé z LGBTQ+ komunity, lidé se zkušeností se závislostí nebo psychiatrickou hospitalizací a také místní aktivistky*té utvářející například komunitní centra nebo zahrady. Většina z nich se zabývá alternativními formami podpory a péče a pro své okolí hraje důležitou roli. V rámci Návodu na přežití chtějí sdílet své metody, způsoby práce i potřeby. Spolupráce této polyfonie hlasů je současně kritikou stávajícího (institucionálního) systému a jeho limitů.

Vzhledem k tomu, že v pandemické situaci byla výstava pro veřejnost otevřena velmi omezeně a osobní setkání byla rovněž limitovaná, činnost skupiny se během loňského podzimu a jara přesunula do velké míry do online prostoru. Během několika měsíců skupina probírala funkce a omezení státních institucí při poskytování emocionální a sociální péče. Skrze výměnu potřeb, frustrací a pracovních metod zkoumala autonomní modely vzájemné podpory, vedené tzv. experty na základě zkušenosti.

První veřejný výstup projektu proběhl formou společného čtení. Každá účastnice nebo účastník této performance nabídl část sebe. Každá*ý přišla*přišel přečíst text, který považuje za důležitý pro vlastní existenci. Někdo jej napsal svými slovy, někdo si vypůjčil slova jiných. Mlčení se proměnilo v kolektivní akci. Video z tohoto čtení se stává ústřední součástí výstavy v Oblastní galerii Liberec. Na výstavě jsou také prezentovány texty z tohoto čtení – například posilující báseň od americké spisovatelky, feministky a aktivistky Audrey Lorde a řada autorských textů o sexuálním násilí a útlaku, bezpráví, feminismu, (ženské) síle nebo znovu-nabytém sebevědomí. Návštěvnice*návštěvníci výstavy jsou zvány*i, aby s si texty odnesly*si s sebou.

Návod na přežití je procesuální projekt, jehož podoba se vyvíjí a proměňuje na základě aktuálních potřeb. V návaznosti na výstavu v OGL proběhne 30. září v PLATO Ostrava promítání a veřejná diskuse s účastníky/účinkujícími performance. V Ostravě vzniká také autonomní skupina pro přeživší sexuálního násilí. Návod na přežití se stává platformou pro dlouhodobou spolupráci, kolektivní podporu i aktivismus.

Alma Lily Rayner (*1984, Tel Aviv) je původem izraelská umělkyně a aktivistka žijící v Praze. Je absolventkou pražské Akademie výtvarných umění, studovala také na UMPRUM a FAMU. Absolvovala rezidenční pobyty například v rámci Q21 Artists in Residence ve Vídni nebo v ateliérovém programu kulturního prostoru Nová Cvernovka v Bratislavě. Práce Rayner se zabývá sociopolitickými tématy spojenými s otázkou genderu, traumatu a neviditelných forem násilí. Přestože jsou její projekty velmi osobní, jsou svázané s dlouhodobým výzkumem a zpochybňují dominantní mocenské systémy. Umělkyně pracuje s různými digitálními médii, audiovizuálním „zbytkovým materiálem“ a textem nebo mluveným slovem. Svou práci přesahující často do veřejného prostoru představila v Praze, ale také v Berlíně, Paříži, Jeruzalémě nebo Benátkách. Je zakladatelkou spolku Barvolam.

ÓSAKA 1970: KŘÍŽOVATKA ČESKOSLOVENSKÉ A MEZINÁRODNÍ ARCHITEKTURY

AUTOR: ONDŘEJ HOJDA

Umístění: <https://exhibition.indihu.cz/view/Osaka/start>

On-line výstava věnovaná Expo v Osace v roce 1970 je konvertovaná původní výstava, která měla proběhnout v loňském roce. Kvůli koronavirové pandemii se nemohla uskutečnit, a proto se OGL domluvila s jejím autorem Mgr. Ondřejem Hojdou, Ph.D. na přenesení její verze do on-line prostředí. Historik a teoretik architektury Ondřej Hojda zkoumá ósackou výstavu v rámci svého projektu v Ústavu dějin umění Akademie věd ČR a v této liberecké „výstavě o výstavě“ s odstupem padesáti let připomene vizuální a zprostředkovaně i prostorový svět ósackého Expa.

V roce 1970 se v japonské Ósace konala světová výstava, Expo – událost, která se dnes hned v několika ohledech jeví jako důležitá křižovatka. Československo zde představilo pavilon, navržený trojicí brněnských architektů Rudiš–Palla–Jenček, koncipovaný v době Pražského jara v roce 1968. Kvalitní architektura byla naplněna neméně pozoruhodným výtvarným programem. Umělci jako Karel Malich, Stanislav Kolíbal, nebo Stanislav Libenský s Jaroslavou Brychtovou se sice ještě podíleli na přípravách výstavy, otevření výstavy na jaře 1970 se už ale zúčastnit nemohli. Začínající normalizace zbrzdila jejich profesní dráhu a ósackému pavilonu se na domácí půdě nedostalo zdaleka takové pozornosti jako předchozím úspěšným prezentacím v Bruselu (1958) a Montrealu (1967).

Československý pavilon v Japonsku samozřejmě nebyl jen důležitý artefakt. Výstava se zaměřuje právě na jedinečný okamžik konfrontace české, japonské a světové situace. Expo se v roce 1970 poprvé v dlouhé historii světových výstav konalo mimo Evropu a Severní Ameriku. Hostitelská země, Japonsko, stavělo na odiv výsledky svého „ekonomického zázraku.“ Komerční pavilony zastíňovaly ty národní a celé prostředí evokovalo vědeckofantastický film, jehož se návštěvníci stávali součástí. Svou architekturou k tomu přispěli i japonští architekti jako byl Kenzō Tange a tzv. Metabolisté, kteří v dočasném prostředí výstavy dostali unikátní příležitost uskutečnit své experimenty na hraně utopie a fantazie. Na výstavě je doplnilo množství technických novinek a audiovizuálních instalací uvnitř jednotlivých pavilonů. Dobová kritika pak pod dojmem ósacké výstavy kladla některé otázky, které nabyly na významu v dalších letech: Nahradí architekturu mobilní struktury, individuální buňky, nebo dokonce nějaká podoba virtuální reality? Bude v přetechizované budoucnosti místo pro lidskou svobodu, a život vůbec?